

KURDE
KURDISTAN

QENGE YEKİTİYE

KOVARA YEKİTİYA DEMOKRATÊN KURDISTAN

Siwarên Kurd di kevnariya dîrokê de

Kurds charging, with Kettle-drummers leading

FRONTISPICE

Ji Bo Serxwebûnê Di Eniyek Niştimanî de Bighên Hev!

Sal: 1/ 1983

Hêjmar: 2

Biha: 3,-DM

Hezar, hezar sed sal herin

Merd û namerd ser bigerin

Te bernadin em ji destan

Welatê me xweş Kurdistan

TÊDAYÎ

<u>Nivîsar</u>	<u>Nivîskar</u>	<u>Rûpel</u>
- "Sen iyi bir Yurtseversin" Hemreş Reşo		1
(Tu welatparêzekî qenc î)		
- Sömürgeciliği yemek bir- Aziz Karacadağ		6
likte harekete geçmekle		
mümkündür!..		
- Rewşa Kurdistanâ Bakur	Abidin Sörmez	15
- Komcivîna salî ya GfbV	Abidin Sörmez	19
- Rêxistina Yekitiya Nete-		
weyan (UNO) -Komîsyona...	Abidin Sörmez	21
- Terre Des Hommes li ser		
zarokên Kurd nivîsarek..	Abidin Sörmez	23
- Kurd û Kurdistan di roj-	25
nameyên biyaniyan de	
- Yaldızla Yazılması gere-	Hemreş Reşo	31
ken inciler,inciler!!....		

Ta komcivîna çaremîn dê kovara me sê mehan carekê derkeve.
 Rûpelêñ kovara me ji her welatparêzekî re vekiriye û em bi di-
 lekî fireh li benda rexne û pêşniyarêñ xwendevanan rawestîne.

Navnîşana Demî:

Y.D.K.

P.F. 3219

D-4o3o Ratingen 3

Anschrift,zz:

U.D.K.

P.F. 3219

D-4o3o Ratingen 3

" SEN İYİ BİR YURTSEVERSİN."

(Tu welatparêzekî qenc i..)

Jiber vê gotina jorîn ku hevalekî dilpaqij rojekê ji min re gotibû, ez têgihêstim ku gelek têkoşer û dilsozên welatî xwebêja vê gotinê, wek gelek gotinêñ din jî, bi ser û ber nizanine. Wek tête zanîn, merov bi peyv û axaftinan an jî li ser reya nivisîn û xwedenî dikare hev û du serwextî doz û daxwazên xwe bike. Ger na, hevrûniştin û tevger tuaran pêk nayêñ, merov dûrî hev dikevin. Ev dûr-hevbûna jî dibe uşta duberikî û dijminatiyan.

Ma gelo welatparêzê neqenc jî heye?...

Piştî lihevxitina gelek ferheng û pirsdañan min nikarî di cihekî de gotinekê dijî welat-parêziyê bibînim..Jiber ku heval D. xwe şêrewî (sosyalîst) dizane, min bala xwe da pirs-dankgeke ji welatêñ şêrewî. Di wê de welatparêzî bi vî tonî hatiye pêşkeşkirin:

"Welatparêzî: Li nik evîndariya welêt û gelê xwe, naskirin û piştgîriya serxwembûn û azadiya gelêñ din e. Serwextbûna pêwestiyêñ xwe jibo çarenûsa gel û welêt û amadebûna parêzgeriya wan e.

Emperyalîst hewldidin ku welatparêziyê
wek nijadperestiyê pêşkeşbikin."

(Lexikon, A-Z, Verlag Enzyklopädie Leipzig, 59)

Di vir de gelekî vekirî tête xûyanîkirin ku ew kesê welatparêz divê berjewendiya (menfeet) gel û welêt ji berjewendiya xwe bilindtir bigre, bi hezkirinek germ, bi vîn û xwenasî jibo azadî û serxwebûna gelê xwe keftelefteke ango têkoşîneke bê hempa bide. Li nik vê xebata xwe jî divê tucaran hebûna gelên din, mafêن wan ên azadî û serxwebûnê jî ji bîra nebe. Dûrî nijadperestiyê be. Li ser vê reyê "çavêن xwe ji tiştekî neparêze". Bi kurtî divê welatparêz merovperest be, parêzgeriya mafêن merovan di her dem û rewşê de bike.

Weke tête zanîn, rûçikên zînatkar û mêtinkaran li gor rewş û demê têن guhartin û divê xebat û têkoşîna dij-zînatkarî û mêtinkariyê jî li gor dem û rewşê were guhartin ku bikaribe zo-ra wan bide û wan li nav rake. Li gor dîtina me, di rewşa iro de em dikarin bi tenê li ser bin-geh û hîmê welatparêziyê hemu hêzêن gel bikin yek û bi yekdestî dijî neyaran ala serxwebûnê bilind bikin. Di dema iro de ku ramanêن rengarenq di têkoşîn û xebatê de destekî pola dili-

zin, nabe ku evana bibin ûşt ango sedema jihev dûrketin û parçebûna hêzên gel. Herçend ku cudabûna ramanan divê hebe û heye jî, lê bingehê van gişan welatparêzî ye. Evana hemu li ser hîmê welatparêziyê hatine avakirin. Jiber ku welatparêzî hezkirina gel û welêt e. Bi tenê ew kesê ku li gel û welatê xwe hez dike, dikare têkoşîna serdestî û serxwebûna wan bike. Paraztina berjewendiyêن aborî bi tenê nikarin bibin bin-gehê têkoşînek herhe. Ev têkoşîna, bi serketina armanca aborî dikare were rawestandin.. Em di welatparêziyê de elifbaya xebat û têkoşîna rizgariya hemû gelên bindest dibînin. Em welatparêziyê pêşverûtî dinasin. Ma gelo ew kesê ku bi mal û giyanê xwe berê xwe dide reya gel û wela- tê xwe, ne pêşverû ye? Gava ew ne pêşverû û şo- reşger be, kî ye yê ku pêşverû û şoreşger?....

Em baweriya xwe bi hêza gel dihênin û ne bi par- çeyek ji gel... Neyar hewldide ku hêza me qels bike û me bike hezar parçan. Herwaha gel û we- latê me kirin çar parça û em xistin bin ziman û çandine renga-reng.. Ma gelo divê em jî bibin alîkarêن wan? Em ne bawer in ku ramanek nûjen hebe vê bipejirîne... Ev hemû bîr û baweriyêن ku hene, dixwazin gelê xwe bighînin jiyanek xweş û bilind. Di nav van ramanan de welatparêzî ciye-

kî bingehî û bêhempa digire. Welatparêzî yekdestiya gel diparêze û hêza netewî bikardihêne...

Jiber ku gelê me bi~~n~~ destên neyar, mêtinkar û mêtîngehkaran bi zaneyî hatiye bi şûnda hiştin, her waha di warê her gavavêtinek pêşda jî her li dûv gelên cîran mane. Gava em bala xwe berdidin bûyerên salên dawîn, nemaze yên piştî 1975, em bi gengazî dibînin ku bîr û baweriyêن civakî û aborî di nav xortêن Kurd de, bi taybetî di nav xwendekaran de dest bi cihgirtin û belavbûnê kirine. Ev bîr û baweriyêن ku ji bona xortêن me nûhatî bûn, bi dehan salan berî vê di nav gelên din de belav bû bûn û têkoşîna wan hatibû dayîn û her jî tête dayîn..

Ta ku lingêن neyar li ser xaka Kurdistan neyêne kişandin, desthelatî û karbidestiya wan neyête helwêsandin, dê em di her gavavêtinek pêşda, an jî pêşverû de her li dûv wan bimînin û em nikarin bibin xwedyiyê serdestî, azadî û serxwebûna xwe. Ev jî bi tenê li ser pêkhatina sazî û rêexistinene bi hêz, yên ku bikaribin bi yekdestî dijî neyaran serî hildin û wan bavêjin derveyî sînorêن welêt.. Vê yekdestiya han jî bi tenê hevpariya ramana welatparêzî dikare pêk bîne, ger na, bi ramanêن çînparêzî tucaran yekdestî û hêzeke destpola nayête pêkanîn. Jiber ku ,

her çînparêzek dê berjewendiya çîna xwe biparêze û yêñ din dijî xwe bibîne û her waha navçînêñ ku hene jî... Ev jî giyanê dijminatiyê di xwe de vedişêre û diparêze.....

Li ser reya welatparêziyê, ku cudabûnê nake na-va çînan û bi derxistina neyaran ji Kurdistan, nîrê mêtингehkaran heldiweşîne, berjewendiya gelempet tête paraztin..

Gelên bindest, yêñ xwenas, tucaran nikarin bibin nijadperest an jî nijadparêz. Bi tenê ew gelên serdest û serbixwe dikarin vê ramana kirêt bihe-wînin. Jiber ku di ramana nijadperestiyê de bilind dîtina gelê xwe û nizim dîtina gelên din heye. Azadî û serxwebûna gelên din nayête naskirin. Ewana mafxwur in, êrişkar in û dûrî rûçikên merovtiyê nin..

Nabe ku merov gotina "Welatparêziyê" bi ya nijadperestiyê ve girêde, an jî tevlehev bike, an jî ya giringtir welatparêzan ji şoreşgeran cuda bike û bi çavekî nizim li wan binêre. Weke ku di pirsdankê de tête gotin, BI TENÊ EMPERYALÎST DİKARÎN vê tawanbariyê bikin! Jiber ku welatparêzî dij-emperyalîzm e, dij-mêtinkarî û mêtингehkariyê ye...

Hemreş Reşo

Xwebêj: mana, serwextkirin: ikna kirin, naskirindan, doz: dawa, tevger: hareket, duberikî:iki-lik, pêwestî:wazîfe, berjewendî:menfeet, kefteleft:mücadele, nijadperestî:ırkulaş

SÖMÜRGEÇİLİĞİ YENMEK BİRLİKTE HAREKETE GEÇMEK- LE MÜMKÜNDÜR!..

Miletlerin kurtuluş mücadeleleri dünyanın bir çok yerinde zaferle sona ererken,bir çok yerlerindedede zaferde gidiyor..

Her millet bu mücadeleyi büyük zorluklar altın-
da ve uzun zaman çalışarak,binlerce kayıp vere-
rek kendi şartlarında meydana getirip zaferde gö-
türdü ~~vz~~ götürüyor.

Mücadelesi daha zorluklar, setlerle dolu millet-
lerin mücadeleleride bütün bu setlere zorluklara
rağmen kuvvetinden,ateşinden eksiltmeden daha
tecrübeli bir şekilde devam ediyor..

Mücadelesini kanla yoğuran ve devam ettiren mil-
letlerden biride Kürt milletidir. Milli kurtuluş
müsabakelerinin başladığı 19.asrin ortalarından
günümüze kadar Kürt milleti milli davası için bü-
yük fedakarlıklarla mücadelesini bu günlere ge-
tirdi.

Kurdistan'ın tarih boyunca çeşitli kavimlerin sa-
vaş meydanı durumunda olması,etrafında kuvvetli
devletlerin bulunması sebebiyle bağımsız yaşama
imkanını bulamadı. Vatanının parçalanması ve ön-
ce iki daha sonra dört devlet arasında paylaştı-
rılmasında bu imkani zayıflattı.

Kürt milleti uzun yıllar ırkçı,asimilasyoncu,il-

hakçı devletlerin pençesinde yaşamak zorunda kaldı. Dili, kültürü, her türlü milli varlığı ayaklar altına alındı. Ama milli davasına olan bağlılığı sona ermedi.. Bu yolda verilen kayıplar, çekilen acılar, dökülen kanlar Kürt milletinin mücadeleşini dahada kuvvetlendirdi.

Kürdistan tarihinin en büyük milli ayaklanması Kürdistan'ın Irak kesiminde çeşitli dolaplar, oyunlar ve kandırmacalarla yenilgiye uğramasına rağmen Kürt milletinin bu davaya olan inancı sona ermedi ve aradan çok geçmeden yeniden teşkilatlanıp ayaklanmalarına set çekemedi.

Bu gün Kürdistan'ın Irak kesiminde bir çok gruplar halinde de olsa Kürt millîci güçleri arasında bir ittifak meydana gelmiştir. Bu ittifak Irak'taki Saddam yönetimine karşı olan diğer devrimci kuvvetlerin ittifakıyla iyice kuvvetlen-di. Şimdi Irak'ın vatansever, ilerici ve devrimci kuvvetleri gerici Saddam iktidarına karşı ittifak halinde mücadele ediyor. Bu ittifaka rağmen zaferin bu günden yarına elde edileceğini düşünmek şüphesiz mümkün değildir. Ama netice itibarıyla bu zaferi elde edecek kuvvetlerin ittifakı sağlanmış ve zafere giden yola girilmiş-tir. Bu mücadele Irak'a demokrasi Kürdistan'a özerklik için veriliyor. Şüphesiz bu günün şartlarında bu yolu bizzat mücadelenin sıcak safla-

rında yer alan kuvvetler tesbit etmiştir. Müşterek düşmana karşı müsterek mücadele en mantıklı en doğru şeydir. Bunun sağlanması asgari müşterekte anlaşmakla mümkündür ki Kürt milleti zaten yıllar boyunca Irak'a demokrasi Kürdistan'a Özerklik için savaştı. Bu haklı talebi hiç bir devrimci kesim tarafından red edilemez. Buda Irak'taki yurtsever Kürt ve Arap kuvvetlerinin ittifak etmeleri için en elverişli şartların elde edilmesine imkan verdi. Bu ittifakın devam etmesi ve dahada ileri götürülmesi bütün vatanseverlerin samimi talebidir. Bunun devam etmesi, buna bağlanan umutların kuvvetlenmesi ve devrimci kuvvetlerin arasındaki sürtüşmeler ve düşmanlıklar yalnız parçalanmalara sebebiyet vermiyor ama bununla beraber vatansever tabanın soğumasına ve zaman içinde dağılmasına da imkan veriyor. Bu dönemde Irak'taki Arap ve Kürt vatanseverlerinin mücadele birliği bir umut olduğu gibi arzulanan bir misal olarakta önümüzde duruyor.

İran Kürdistan'ında devam eden silahlı mücadele varlığını sürdürüyor.. Humeyni iktidarı ilk zaman-ki yumuşak görünümünü bir yana iterek zaman içinde esas yüzüyle ortaya çıktı. Kürt milletinin milli talepleri inkar edildi. Bunun üzerine Kürt halkı hiç istemediği halde silaha sarılmak zorunda kaldı.

İran'da Kürt halkının sürdürdüğü mücadele İran'daki çeşitli halkların ve yurtsever kuvvetlerin desteğini almasına rağmen Irak'taki gibi arzulanır bir ittifak henüz meydana gelmiş değildir. Kürt halkının milli taleplerini zaman içinde savsaklayan Humeyni yurtsever ve devrimci kuvvetleri de bu güne kadar çeşitli oyunlarla avuttu. Mollalar iktidarı kendisine karşı olan tüm kuvvetleri heften içinde sırayla karşısına almakta ve onları en barbar bir şekilde ezmeye çalışmaktadır.. Kürt halkı İran'da çağımızda liberal iktidarların dahi red edemeyecekleri özerklik hakkını istemektedir. Buna karşılık Mollalar iktidarı bunu red etmekte ve ortaçağ mistizmi temeli üzerinde savaş açmaktadır.. Şimdi İran'da devam eden Kürt milli mücadeleinin diğer Kürt kuvvetleri ve İran'daki yurtsever devrimci kuvvetlerle ittifak sağlayarak daha tesirli bir yola girmesi için daha elverişli şartlar var. Bunun meydana gelmesi tüm yurtseverlerin istemidir. Irak'taki gibi İran'da da Kürt güçlerinin taleplerini asgaride tutması ve her şeyden önce İran'a demokrasi ve Kürdistan'a özerklik için savaşmaları ittifakın sağlanması için gerekli kolaylıklarını veriyor. İran Irak savaşından faydalanan mollalar ortaçağ gericiliğini anti-emperyalist göstererek yurtsever güçle-

rin bir kesimini kendilerinde tutmaya çabalamaktadır. Nitekim bu son zamanlara kadar Tudeh partisini pasifleştirebilmiştı. Şimdi'de Tudeh genel sekreteri ve bazı ileri gelenlerini de "Rus casusuğu" iddiasıyla yakalatmıştır... Bu iki yüzlü, çağın gerisindeki politika üzerindeki sisler yavaş yavaş dağılırken mollalar iktidarının esas niyetleriyle beraber kanlı suratlarida meydana çıkmakta ve yurtsever güçlerin İran ölçüğinde ittifak etmeleri için lazım gelen şartları dayatmaktadır.

Süphesiz İran'daki diğer milletlerle beraber Kürt milletininde mücadelesi daha çok engelli yollardan, zorluklardan geçecektir. Ne varki vatandaşsever kuvvetlerin birliklerinin zorunluluğunu anlaşılmaması ve bu yolda müsbet adımların atılması vatandaşların zafer elde etmeleri için büyük bir umut olarak görünmeye başlamıştır. İran ve Irak'da olduğu gibi Türkiye Kürdistan'ında da Kürt ulusunun mücadelesi devam ediyor.. Sömürgeci faşist cunta 12 Eylül 1980'den bu yana binlerce yurtseveri işkencelere tabi tutup zindanlara attı. Tutuklama ve işkenceler aradan geçen üç yıla yakın zamana rağmen devam ediyor. Sömürgeci faşist cuntanın gelişinden önce hiç şüphesiz Kürt milleti üzerindeki faşist

baskı ve sömürü,ırkçı,şöven ve asimilasyoncu politika yıllar yılıdır devam ediyordu. Hiç bir zaman Kürt milleti Türkiye Kurdistan'ında milli haklarını elde edemedi. Bırakalım milli haklarında dilini,kültürünü,milli değerleri- ni konuşup,kullanmak ve geliştirip ona sahip çıkmak gibi en asgari insanca haklarından bile faydalananmadı. Bu durum yıllar yüz yılları kap- sadı. Zaman zaman yumuşamış görünmesine rağmen Türk sömürgeci burjuva iktidarları (askarive siviliyle) Kürt milletine olan düşmanlıklarını elden bırakmadılar. Kırımlar,katliamlar en kü- çük bir fırsat bahane edilerek meydana geldi. 12 Eylul ile birlikte Kürt milleti üzerindeki milli baskı ve zulum politikası dahada katıla- şarak vandalizme dönüştü. 12 Eylülün ilk günle- rinde Kürtçe konuşanlar bile takibata uğradı. Bu konuda uzun uzun basında ve çeşitli yayın- larda yazılar yazılmış ve yayınlar yapılmış ol- duğundan üzerinde durmaya lüzum görmüyoruz.Bi- zim deşinmek istediğimiz bu günde objektif şart- lar içinde mücadelenin içine girmesi lazım ge- len yoldur.. 1970'li yıllarda yoğunlaşan Kürt milli talepleri yüzbinlerce insanı kapsamına aldı. Sömürgeci burjuvazinin kini ve reaksiyo- nu en çokta bu yüzden geliyor. Ne yazıkki bu büyük potansiyel ve son derece hareketli müca-

dele lazım geldiği şekilde teşkilatlandırılıp kuvvetlendirilmedi. Şüphesiz bunda Kürt hareketinin tecrübezsizliği, sömürgeci burjuvazinin saldıruları, gençlik kesiminin şartları hesaba katmaması, Türkiye Kürdistan'ı gibi jeo-politik ehemiyeti büyük olan bir yerde emperyalizmin keşif faaliyet göstermesi de bunda ciddi rollar oynadı..

Bu gün ciddi bir dağınıklık, yılGINLIK varlığını hissettiriyor. Bunun derlenip toparlanması, uzun ve sabırlı çalışmalara muhtaçtır. Ama tüm Kürt vatanserverlerinin başta gelen vazifesidir bu.. Önümüzde duran dağınıklığı önlemek, derlenip toparlanmak için lazım gelen şartların yaratılması için çalışmaktadır. Bunun içinde her şeyden önce geçmişin hatalarını göz önüne getirmek, zaafları sabırlı tesbit etmek, aceleciği bir yana itmek ama pasifizme düşmeden sabırlı bir çabanın içine girmek biribirimize karşı düşmanca tavırları bırakmak şarttır. Uzun zaman devrimci kesimlerin birbirlerine karşı düşmanca tavırlara girmesi çok pahaliya mal olmuş, yüzlerce yiğit ve inanmış genç insanın hayatına mal olduğu gibi hareketin gözden düşmesine, devrimci dostluğun ve yurtsever hislerin yok olmasına sebep olmuştur.. Bu gün içinde bulunduğuuz ağır şartlar ve halkımızın çektiği bunca acılar zaten yetiyor.

Bir yandan her kesim esnekçe, basiretlice kendi

yapısını sağlam temellere oturturken, diğer yanında bir Kurdistan Ulusal Kurtuluş Cephesinin oluşturulması için samimi çabalarda bulmak lazımdır. Bu sefer geçmişteki gibi sîrf ittifak sağlandı desinler için değil ama hakikaten birlik olmak için şartları yaratmak lazımdır. Lüzumlu şartların yaratılması samimi vatanseverlik hisleri ve siyasi dostluk prensipleriyle mümkündür. Kendi dar grupsal menfaatlerimizi öne almamız hiç şüphesiz birliğe giden yola vurulacak en büyük darbedir.

Bir Kürt Ulusal Cephesi hiç şüphesiz kendisine dost ve tabii ittifak olarak Türk devrimci güçlerini görür. Bunun içindirki böylesi bir cephenin oluşmasından sonra Türkiyeli ilerici kuvvetlerle ittifak için asgari şartlar arar. Bugün Türkiye'de ve Türkiye Kurdistan'ında yalnız Kürt yurtseverleri değil şüphesiz bunlar kadar Türkiyeli ilerici kuvvetleri de baskın ve zulum altındadır. Bu baskın ve zulum mekanizmasının başında sömürgeci faşist Türk burjuvazisi ve onun Kurdistan'daki ortakları vardır. Bunun karşısında olması lazım gelen kuvvetlerde Türk ve Kürt devrimcileridir. Çünkü bu baskın ve zulme hedef olan onlardır..

Bir Kürt Ulusal Cephesi ile ittifak edecek olan Türkiye anti-faşist ve anti-emperialist cephesi

asgari şartlarda birlik ederek sömürgeci faşist cuntayı ve onun kurumlaştırmak istediği sivil faşist iktidarı geriletip yok edecek en tesirli kuvvettir. Ancak dediğimiz gibi bu ittifakın sağlanması samimi çabaları lüzumlu kıldığı gibi karşılıklı siyasi dostluk ve yurtseverlik prensibinin temel alındığı ilişkiyide zorunlu kılmaktadır. Ve yine sırf ittifak olundu diye değil ama kalıcı ve sağlam bir birlik için çaba harcanmalıdır. Dar grupçu çıkarlardan uzaklaşarak, samimi ve esaslı bir birlik bu gün dünden daha zorunludur. Bunda her yurtsevere, ilericiyim veya devrimciyim diyebilen herkese büyük vazifeler düşmektedir... Tekrarlayalım, sömürgeciliği yenmek birlikte hareket etmekle mümkündür..

Aziz Karacadağ

R E W S A KURDISTANA B A K U R

Piştî avakirina Komara Rumîyan,zordarî,xwûn-rêjî û talankirina Kurdistanê bêtir bû.Piştî ku zordarên Rumî zanîn ew nikarin Kurdan we-ke Erményan di carekê de biqelînin,ji xwe re metodine nû peydakirin,da bikaribin jîna xwûn-mijîna Kurdan dirêjbikin. Bona perçiqandina gelê Kurd "rêexistinê leşkerên komando" di sala 1967 de avakirin ku bikaribin şerê dijî gerîlla bikin. Ew leşkerên komando roj nîne ku navê-jin ser gund û bajarên Kurdistanê, gundiyan talan nekin û tehdayî nekin. Girêdana komandoyan çi qanûnan ve nîne. Hemî kirinê xwe de serbest-in.Ci welatiyê Kurdistanê nikare dijî komando-yan,dijî tehdayiyênu ku ewana dîkin tiştekî bi-bêje û bike. Leşkerê Rum ji xwe terbiye û eyî-tîmek nijadperestî dibînin.Komando tenê bona perçiqandina Kurdistaniyan eyîtîmê dibînin.Serokên wan dersan ser tehdayiyê dixwênin.

Axaftina kurdî di dibistanan de,teşkîlatêni mîri de,dadgehen de qedxe ye. Weşanêni kurdî,bername-cêni pêlweş (radyo) û wêneguhazan de bi zimanê kurdî, derêexistin û xwendina pirtuk,rojname û kovarêni kurdî, qisekirina kurdî bona danûstan-dina bazirganî,muzîka kurdî hemî qedexene.

Li hemî Rumîstanê (Tirkîyê) 56 dibistanêni şev-rojî (internat-yatılı) hene û ji wan 51 li Kur-

distanê ne. Di wan dibistanan de zarokên Kurd ên 7 salî dest bi xwendinê dikin. Şagirtên wan dibistanan ji gund û bajarên dûr têr û welê kultura (çand) xwe, gelê xwe, zimanê xwe dûr dimînin. Bi vê reyê dikarin zarokên Kurd bikin biyanîyên gelê xwe û bi wan kultur, ziman û gelê Kurd bidin bîrkirin û sarkirin.

Navên gund, bajar, çiya, çem, gelî û zozanên Kurdistanê zivirandine zimanê rumî û pir caran xebera gundiyan ji vê zivirandinê nabe û husa navê gundêñ xwe ên mîrî nasnakin.

Welatê me xudanê gelek dewlemendiyên binerdî ye. Weke hesin, petrol, avêñ mîneral, komira ber, zîv, chrom, magnesium, zêr, sıfır, fosfat û gelek tiştêñ din. İmkanêñ tebîetê bona berdariya aboriya cotkariyê û heywan xudankirinê gelek mezine. Lê dîsan jî gelê Kurd gelekî feqîr maye. Ew dewlemendiyên ku min li jor dan ber çavan bi destê xwûnmijêñ Rum têne talankirin, derêexistin, lê belê li bajarêñ Rumiyan têne bikaranîñ. Piştî wê ew malê Kurdistanê hatî dizîn ji bajarêñ Rumiyan dizivire û tête Kurdistanê û bihayê wan zor bilind dibê.

Endûstriya Kurdistanê pir kêm e. Hinek kargehêñ şekir, çîmento û kargehêñ ereqan bêtir endûstri nîne. Hukumeta Rumiyan Kurdistan bi zaneyî û ques-tî feqîr û bê endûstrî hêlaye û ev siyaseta wan

domdar e.

Endûstriya giran û ya montajê hemî li bajarênu Rumîyan hatiye avakirin. Erdê Kurdistanê gelek, av û çem hene. Li ber wan çeman bend avakirine ku enerjiya elektirîkê derêxînin, lê belê vê enerjiyê didin bajarênu Rumîyan û gund û bajarênu Kurdê dora van bendan bê elektirîk dimînin.

Kurdistan 1/3 hemî "erdê" Rumîstanê digire. Învestîsiyonênu hukumetê ên bo Kurdistanê bi tenê ji sedî dehê hemî Rumîstanê ye. Învestîsiyonê sexsî ji sedî 2,7 ê hemî Rumîstanê ye. Ji sedî pêncî hemî karkerênu endûstrî li Kurdistanê dixebeitin.

Wekî statîstîkên 1964 nîşan me dikin, li Rumîstanê 5992 makînênu dirûnê hebûn û ji wan bi tenê 270 li Kurdistanê bûn. (sedî 4,5)

Ji 80.695 wasitênu motorî bi tenê 5253 li Kurdistanê bûn (sedî 6,5). Ji 48.639 Km. rê 9083 Km. li Kurdistanê bûn (sedî 18,7). Ev jî piranî bona leşker hatiye çêkirin. Hemî berdariya zîreeta Rumîstanê 33.243 Mîlyon TL. bû û 3556 mîlyon ji bo erdê Kurdistanê hatibû derêxistin (sedî 10,7).

Învestîsiyonênu ku hukumetê ji bo salênu 1964-75 201.3 Mîlyon TL. bona hemî Rumîstanê bû û ya Kurdistanê 10,6 Mîlyon digirt (sedî 5,3).

Jiyana navbirî ya merovan li gişt Rumîstanê 54 sal in, lê li Kurdistan ev 45 in. Sala 1975 ji sedî 27 gundênu Rumîstanê dibistan tunebûn, li Kurdistanê sedî 50 gundan qet dibistan tunebûn. 3116 gun-

dêñ Kurd qet dibistan nebûn û 5000 gundêñ mayî jî dibistan hebûn, lê belê mamosta jêra nebûn. Ew dibistanêñ gundan yêñ 3-5 sinif heyî, tenê mamos-teyek hebû. Nezanîna xwendin û nivisînê li Rumîstanê sedî 36 ya mîran û ya jinan jî sedî 60 e. Li Kurdistanê ya mîran sedî 60-70 û ya jinan jî sedî 88-97 e. Li Çolemergê sedî 97 û li Diyarbekirê jî sedî 89 jin nikarin binivîsin û bixwênin!

Rewşa tendirustî an bijîjkî (tibî) jî ji yêñ din baştir nîne. Li Kurdistanê bi tenê sedî 1 xwedî sîgorte ye! Şêniyê Kurdistanê salê de sedî 3,5 zêdetir dibe, lê ji her 1000 zarokên ku dixin 113 berî yeksaliya xwe dimirin, li gundan ev hêjmara digêhe 163 yan. Ji 10 000 zarokan 605 berî ku 5 salêñ xwe bibînin dimirin! Herçend ku li Rumîstanê di sala 1965 de ji bo 2964 kesan bijîjkek (hekîmek) hebû, li Kurdistanê ji bo 9217 kesan bijîjkek hebû. Di sala 1972 de li Rumîstanê 3700 dermanxane hebûn, lê li Kurdistanê bi tenê 302!..... Hatina cunteya leşkerî ya faşist û koledar sala 1980, ew perçiqandin, koletî, xwûnmijî û zordariya ku zûdaye li ser gelê Kurd heye girantir kir. Girêdana her rengî di navbera bajar û gundêñ Kurdistan, ya navbera parça Kurdistanan û ya navbera Kurdistan û rojavayê Rumîstanê, bi kurtî navbera Kurdistan û derveyî Kurdistan hate qetandin û ev girêdanana hatin qedexekirin. Navnêriya leş-

kerî û ya mîrî mezintir û girantir bû. Dorhêla
 Kurdistanê hate girtin û nava wê jî bi giştî ha-
 te vegirtin. Komando û Cendirme dora gundan dig-
 rin û bi tank û helikopteran dikevin nava gundan.
 Hemî gundi di meydanekêda didin komkirin û hemî
 kesî tazî dikan. Dest davêjin namûsa keç û jinê
 Kurd. Jin, keç, mîr, zarok, pîr.. hemî tehdayî dibî-
 nin. Di bin navê "Manewrayên leşkerî" de qetlî-
 amên ku pêşerojda dê bikin tecrûbe dikan. Her roj
 Komando êrişê dibin ser gelê Kurd. Merivan bê pirs
 dikujin, digirin û davêjin zîndanan. Her roj hinek
 welatparêz digirin, dêşînin û davêjin girtîgehan.
 Niha nêzîkî 100 000 Kurd ên siyasî di girtîgehan-
 de nin. Ew hemî di bin sîtemkariyek giranda dijîn.
 Tehdayiya merxurî (yamyamî) dibînin. Gelek ji wan
 di bin tehdayiyê de hatin kuştin. Hemî Sazî, Rêxi-
 tin, tevger û komelêne Kurdistanî hatin qedexekirin.
 Mirov dikare bibêje ku ew zordarî, xwûmijî, barba-
 rî û bêrûmetiya ku karbidestêne Rumî iro li Kur-
 distanê dikan ji kirinêne kolîdarêne kilasîkî mêt-
 ve derbas bûye...

Abidin Sönmez

Komcivîna salî ya "GESELLSCHAFT FÜR BEDROHTE
 VÖLKER" di rojêne 28, 29, 30/1.1983 de li Göttingen
 çêbû..

Ev komela bi kurtî GfbV (Komela paraztina gelên
 bintirsê de) tête naskirin. Xebata miroviyê bona

paraztina mafêن gelên bindest û ên têne perçiqan-din dike. GfbV heta îro pir xebat bona mafêن ge-lê Kurdistanê jî kiriye. GfbV di nav bernameca xwe de, ya komcivînê nivîsarek li ser Kurd çipkir. Ew welê destpê dike:

"Kurd: Karbidestêن Elman Kurdêن siyasî ku ji dest zordariyê welatê xwe berdane, dişî-nine Rumîstanê. Gelek dadgehêن îdari dibê-jin ku perçiqandin û tehdayiya li ser Kur-dan heyî ne dijê huquka Rumiyane û edlî ye. Tehdayiya li ser Kurdan bona xwespartinê (mûlteciyyê) ne sebebe ...

Ji bili wê leşker û aboriya Rumiyen alîka-riyek wekî 264 mîlyon markên Elmanî-bê ku şertê paraztina mafêن mirovî deyne ser-gir-tin û hêj jî ew alîkariya Elmaniya Rojava dom dike û zêdetir jî dibe."

Endamên komîteya Yekitiya Demokratêن Kurdistan-YDK-li ser navê Kurdan hatin wê komcivînê û di nav xeba-ta li ser gelên Ermenî, Asurî û Kurd cihê xwe gir-tin. Giraniya wê xebatê li ser rewşa hemî parçeyên Kurdistanê, li ser kirinên GfbV bona mafêن gelê Kurd bû. Piştî axaftinîne dûr û dirêj GfbV û ko-melên ermenî û asurî ev biryara dan: Divê GfbV êdî giraniya xebata xwe bide ser mafê xwendina zaro-kên Kurd ên ku li Elmania dijîn û bala xwe bêtir bide standina mafêن çand û civakî ya Kurdan.

Abidin Sönmez

Rêxistina Yekitiya Neteweyan (UNO) -Komîsyona Mafêن Merovî li Bajarê Cinêv (Genf) roja 31.2. ta roja 11.3.1983 civînek li ser Tirkiyê çêkir:

Di vê civînê de berhevdanine (diskusion) gi- ran û dirêj li pelçiqandina mafêن merovî li Tirkiyê hatin kirin. Du rêxistinêن mezin û navdar wek "Federasyona Navnetewî ya Mafêن Merovî" û "Konseya Aşitiya Cîhanê" bîr û baweri- yêن xwe li ser pelçiqandin , zordarî û êşandinêن hukumeta leşkerî ya faşîst li Tirkiyê pêş- keş kirin. Piştî van berpirsiyarê Firensiyan li ser pelçiqandin,zordarî û êşandinêن li Tir- kiyê gelek peyv kir û dijî hukumeta leşkerî se- kinî. Berpirsiyarê firensî axaftina xwe welê dom- kir: Îro ligor zanîna me 542 kes hatine êşandin û karbidestên mîrî bi tenê hêjmara 119 kesan da- ye xûyanîkirin û tenê 16 kes ji vana jî hatine tawanbarkirin (sückirin). Berpirsiyarê Komara Elamaniya Federalî ev peyvîn dijî Tirkiyê nepe- jirandin û got ew bûyerên êşandinan hemû di dest- pêka hatina hukumeta leşkerî de çêbû bûn û niha tiştekî welê nemaye. Berpirsiyarê Hollendî dijî kirinêن hukumeta Tirkiyê peyivî û got: Niha jî zîndanan de tehdayî tête kirin û di girtîgehan de nêzîkî 40 000 kesên rêzanî (siyasî) henin û rewşa wan jî gelekî nexwes e. Berpirsiyarê Pakîs-

tanî jî wek berpirsiyarê elmanî piştgîriya cunta leşkerî kir û got: îro li Rumîstanê çi perçiqandin û tehdayî nîne û rewşa Rumîstanê çak bûye û jiber vê jî divê ev pirskirinên li ser Rumîstanê werin rawestandin.

Piştî berhevdanine (mûnaqeşe) dûr û dirêj ên li ser dîtin û bîr û baweriyêñ dewletan li ser Rumîstanê kutayî hatin,dor hate berpirsiyarê Rumiyan.Ew bi xwe nîjadkurd e û navê wî Kamuran Înane û endamî herhe ya rêexistina koma netewan li cinêv e, got: îro qet tehdayî û perçiqandin li Rumîstanê nîne,berê hebû,lê belê îro dema wê bihoriye û ewropayî terorîstan diparêzin. Piştî wê jî dangdan li ser van herdu pirsên jêrîn hate çêkirin:

- 1) Li Rumîstanê mafêñ mirovî nayêne perçiqandin û ev xebat û axaftinên dijî cunteya leşkerî divê werin sekinandin.
- 2) Li Rumîstanê mafêñ mirovî têne perçiqandin.Cunta leşkerî zordarî û tehdayiyê dike.Bona vê jî pêwîst e dijî cunta leşkerî xebat û berhevdan domdar be û carek din civînek li ser vê pirsê were kiri.

Dawiya dengdanê welê bû: Dengêñ bona deqa yekemîn berpirsiyarêñ Kmara gelê Çîn,Hîndîstan,Bengaldeş,Fîlipîn,Zenegal,Yekitiya Dewletêñ Emerîkî,Îngîlîz,û Elmanyaya Rojava.

Dengêñ bona deqa duhemîn:Holanda,Firensa,Avusturalya,Kanada,Kostarîka,îrlanda,Libya,Mazambîk û

Nîkaragua.

Yêñ bêdeng mayî: Yekitiya Komarêñ Şêwrewî (Sovyet), Polonya, Bulgarîstan, Ukrayna, Arjantîn, Birezîlya, Fujî, Urdûn û Tanzaniya!..

Biryar hate girtin ku li ser perçiqandina mafêñ mirovî li Rumîstanê di civîna çilanda careke dî were axaftin.

Abidin Sönmez

----- ----- ----- -----
 TERRE DES HOMMES Lİ SER ZAROKÊN KURD NIVÎSAREK
 ÇAPKİR

Terre des Hommes (rêxistiniek navnetewî ku xebata mirovî li ser zarokan dike) nivîsarek bo bal-yozxana Rumîstanê li Bonn rêkir û di wê nivîsare de pirsa rewşa 58 zarok û xortêñ Kurd ên ku li ser zanîna Kinderhilfswerk (xebata alîkariya zarokan) ketine zîndanêñ cunta leşkerî li bajârê Diyarbakir û ên tehdayî dibînin, kir. Da xuyanîkirin ku hukumeta rumî bi elektro şok û felege hewl dide informasyonan li ser xebata siyasi û çandî yêñ tevger û rêxistinêñ kurdistanî dikan ji zarokan bistînin! Ku di girtîgeh û zîndanan de hîndariyeke leşkerî û nijadperestiya rumî didine zarokêñ kurdistanî.

Li gor gotinêñ parêzger Şerafettin Kaya ew hêjmara ku rêxistinêñ navnetewî didine sedî 30 za-

rokêñ Kurd li Diyarbekir kêmtiler e. Ew zarokêñ ku hatine girtin û li ser zordarî tête kirin 11-15 salî ne. Bona mirovêñ ku têne dîtina girtiyan tenê 3 deqîqe mafê axaftinê heye û bo parêzgeran (awuqatan) hêj kêmtiler e. 45 saniye ye. Wekî parêzger Ş.Kaya gotî:"Heta mirov bêje, tu çawayî, başî ew dem dibore."

Terre des Hommes ji balyozxana rumiyan xwest ku ew bona hemî zarokêñ girtî û li ser tehdayî hatiye kirin, ìnformasyon bide.

Wezîrê rumî yê derveyî İlter Türkmen demek kurt berî niha di sehdayînek xwe ya Komara Elmanya ya Federalî de gotibû:"Hewcaye mirov gotinêñ tehdayî li ser girtiyêñ siyasî li Tirkîyê gelek mezin-tir neke û ji bili wê jî li cihêñ dî jî tehdayî tête kirin."....

Abidin Sönmez

KURD Û KURDISTAN DI ROJNAMEYÊN BIYANIYAN DE !

BND schaut regelmäßig in die Akten türkischer Asylbewerber

Außenstelle beim Zirndorfer Bundesamt / „Befreundeter“
Geheimdienst in Ankara hat weitgehend Zugang zu den Erkenntnissen

F.R.

Von unserer Mitarbeiterin Birgit-Ingeborg Loff 22.3.83

BERLIN, 21. März. Nicht nur der Verfassungsschutz, sondern auch der Bundesnachrichtendienst (BND) verfügt über eine Außenstelle im Bundesamt für die Anerkennung ausländischer Flüchtlinge in Zirndorf bei Nürnberg. Diese Aussage eines Mitarbeiters beim Bundesbeauftragten für den Datenschutz spielte eine zentrale Rolle bei einer Gerichtsentscheidung in einem Berliner Asylverfahren (AZ VG 19 A 329/82).

Nach dem Urteil der 19. Kammer des Verwaltungsgerichts Berlin muß die Bundesrepublik einem türkischen Staatsangehörigen Zuflucht gewähren, denn die Asylbehörde zunächst die Anerkennung verweigert hatte. Der Türke lebt seit Jahren in Berlin, ist in verschiedenen Organisationen politisch engagiert und sollte wegen eines mehrfach begangenen Verkehrsdeliktes ausgewiesen werden. Er klagte gegen die Bundesrepublik Deutschland und gegen das Land Berlin auf Asyl.

Aufgrund von Gutachten und Zeugenauftreten sieht das Gericht als erwiesen an, daß der Asylbewerber Gefahr läuft, in der Türkei politisch verfolgt zu werden. Die Kammer geht davon aus, daß erstens Informationen über politische Aktivitäten türkischer Staatsangehöriger insbesondere aus den Akten in Asylverfahren über nachrichtendienstliche Kanäle in Ankara be-

kannt werden können und zweitens politische Tätigkeiten von Türken in der Bundesrepublik und West-Berlin über ein Spitzelwesen besonders den türkischen Behörden zugetragen werden.

In seinem Gutachten für das Gericht erklärte der in Frankfurt lebende türkische Journalist Kamil Taylan, die türkischen Sicherheitsbehörden hätten in der Bundesrepublik einen weitverzweigten Beobachtungsapparat von „freiwilligen“ Spitzeln aufgebaut, dessen Ergebnisse besonders gegen „prominente“ Oppositionelle benutzt würden, um auch die anderen einzuschüchtern. Das zur Zeit bei Türken herrschende Klima der Angst begünstige auch Falschaussagen von Spitzeln. Zentrale Stellen der Beobachtung seien die türkische Botschaft in Bonn-Bad Godesberg und die türkischen Konsulate.

Taylan zufolge erlauben es die gelgenden türkischen Strafgesetze, jede kritische Äußerung eines Türkens im Ausland rigoros zu ahnden. Paragraph 140 des Strafgesetzbuches laute wörtlich: „Der Staatsangehörige, der im Ausland über die innere Situation des Staates unwahre, übertriebene oder auf besonderem Zweck ruhende Nachrichten veröffentlicht oder irgendeine den nationalen Interessen zuwiderlaufende Tätigkeit entfaltet, wird, soweit dies die Achtung und das Ansehen des Staates im Ausland verletzt, mit Zuchthaus nicht

unter fünf Jahren bestraft.“ Unter anderem auch Kamil Taylan ist in Abwesenheit wegen Verstoßes gegen diesen Paragraphen angeklagt.

Als weiterer Gutachter erklärte Alexander von Sternberg-Spohr (Berlin), Kurdistanreferent der Gesellschaft für bedrohte Völker, er habe sowohl in einem Gespräch mit einem türkischen General als auch in einer Unterredung mit einem Mitarbeiter des Auswärtigen Amtes erfahren, daß Akteninhalte von Asylverfahren den türkischen Behörden „fast nahtlos“ bekannt würden. Im Auswärtigen Amt sei er, so Sternberg-Spohr, gewarnt worden, bei seinen Aussagen in Asylverfahren vorsichtig zu sein, denn beim Asyl-Bundesamt handle es sich, was die Geheimhaltung anbelange, um den „zugigsten Ort“, den man sich denken könne.

Der Geheimdienst des NATO-Landes Türkei, ein „befreundeter Dienst“, hat weitgehenden Zugang zu den Erkenntnissen des BND, so ergab die Beweisaufnahme in dem Berliner Prozeß. In der Asylbehörde in Zirndorf werden nach den Erkenntnissen des Gerichts Akten türkischer Asylbewerber der Vorprüfungsgruppe B (Verfassungsschutz) und auch der Vorprüfungsgruppe A (Bundesnachrichtendienst) vorgelegt. Bei Interesse kann der BND die Asylsuchenden auch befragen. Bis

zum Frühjahr 1982 wurde der Einblick beider Vorprüfungsgruppen in den Akten gekennzeichnet, inzwischen jedoch geschieht dies nicht mehr. Die Vermerke „Vorprüfungsgruppe A“ und „Vorprüfungsgruppe B“ hätten, so der stellvertretende Leiter der Asylbehörde, nur Anlaß zu Rückfragen seitens der Gerichte und Rechtsanwälte gegeben und dadurch den „Geschäftsverkehr erschwert“.

Sowohl der stellvertretende Leiter von Zirndorf als auch ein Mitarbeiter des BND verweigerten vor Gericht zunächst die Aussage darüber, was sich hinter der Bezeichnung „Vorprüfungsgruppe A“ verbirgt. Ein ebenfalls geladener Mitarbeiter des Bundesbeauftragten für den Datenschutz machte deutlich, daß es sich dabei um die Arbeitseinheit der „Hauptstelle für das Befragungswesen“ dreht, die eine Außenstelle des BND ist. Zwei außerdem geladene Beschäftigte des Auswärtigen Amtes erhielten für das Verfahren keine Aussagegenehmigung mit der Begründung, dadurch werde „die öffentliche Aufgabe des Auswärtigen Amtes erheblich gefährdet“.

Die Berufung gegen das Urteil hat das Berliner Verwaltungsgericht nicht zugelassen. Sollte die Bundesregierung dagegen keine Beschwerde einlegen, sobald die schriftliche Urteilsbegründung vorliegt, ist die Entscheidung rechtskräftig.

Im Wortlaut:

Endlich ein Lichtblick FR

Okto 83

Zu der Entscheidung des Bundesverfassungsgerichts, wonach das im Europäischen Auslieferungsübereinkommen enthaltene Verbot der Strafverfolgung wegen einer anderen Tat nicht genügt, um derzeit in der Türkei die Gefahr politischer Verfolgung auszuschließen, erklärt der stellvertretende Vorsitzende der SPD-Bundestagsfraktion, Alfred Emmerlich, Vorsitzender des Arbeitskreises Rechtswesen:

Endlich ein Lichtblick in der Kette beklenkender Vorgänge um Auslieferungen an die Türkei in den letzten Wochen und Monaten. Das Bundesverfassungsgericht hat mit der gebotenen Deutlichkeit dem Grundrecht auf Asyl Geltung verschafft. Damit ist Versuchen der Türkei, mit vorgeschobenen Auslieferungsgründen politisch Verfolgter habhaft zu werden, ein Riegel vorgeschoben. Die für die Auslieferung zuständigen Oberlandesgerichte werden ab sofort die Gefahr einer politischen Verfolgung nicht mehr nur formelhaft abtun können. Sie sind verpflichtet, bei ihrer Entscheidung eine mögliche politische Verfolgung als Auslieferungshindernis zu beachten.

Auch der Bundesjustizminister trägt als Bewilligungsbehörde für Auslieferungen eine besondere Verantwortung. Der frühere Jusitzmini-

ster Jürgen Schmude hatte sich in diesen Fragen, in denen es um Leben und Tod gehen kann, die letzte Entscheidung auf Grund eigenen Aktenstudiums vorbehalten. Justizminister Engelhard ist aufgefordert, gerade in den Fällen, in denen der gerichtliche Instanzenzug bereits erschöpft ist, Auslieferungsersuchen unter den besonderen Bedingungen, die derzeit in der Türkei herrschen, im Zweifel abzulehnen.

Auch, das Bundesaußenministerium muß seine bisherige Praxis überprüfen. Das Verwaltungsgericht Berlin hat Auskünfte des Auswärtigen Amtes in solchen Verfahren als „gefährliche Verharmlosung“ bezeichnet, die Erklärungen der türkischen Militärregierung über die Zustände in der Türkei kritiklos wiedergäben und nahezu ausschließlich von diplomatischen Rücksichten auf den NATO-Partner bestimmt seien.

Wir sind bestürzt

In einem Brief an den Bundesinnenminister haben 18 evangelische Theologen nach einem Seminar in Hamburg über die Lage der Türken in der Bundesrepublik schwere Bedenken gegen die Weitergabe von Informationen aus Asylverfahren an den türkischen Geheimdienst erhoben:

Sehr geehrter Herr Minister,

Wir sind eine Gruppe von evangelischen Theologinnen und Theologen, die an einem Seminar zur Lage der türkischen Mitbürger in der Bundesrepublik teilgenommen haben, weil wir uns für Rechte und menschenwürdige Lebensbedingungen der Ausländer in unserem Lande einsetzen.

Wir begrüßen das Urteil der 19 Kammer des Verwaltungsgerichts in Berlin (AZ. VG 19 A 329/82) zugunsten eines Asylsuchenden aus der Türkei und erwarten, daß die Bundesregierung dieses Urteil akzeptiert.

Wir sind allerdings bestürzt über die dabei sichtbar gewordene Praxis der Weitergabe von Informationen, die im Zusammenhang mit Asylverfahren bekannt werden, an den türkischen Geheimdienst durch deutsche Dienststellen und halten es schon grundsätzlich für unerträglich,

däß der Bundesnachrichtendienst und Verfassungsschutz ein Vorprüfungsrecht bei Asylverfahren erhalten. Wir protestieren dagegen, daß damit nicht nur rechtsstaatliche Prinzipien verletzt, sondern die von unserem Grundgesetz garantierte Möglichkeit, um politisches Asyl nachzusuchen, ernsthaft gefährdet wird. Die Menschen, die als politisch Verfolgte zu uns kommen, sind schon dadurch in ihrem Lande bedroht, daß sie in ihrem Heimatland als Asylsuchende bekannt werden. Um wieviel mehr droht ihnen Gefahr, wenn Einzelheiten über ihre Einstellung und Beweggründe aus dem laufenden Asylverfahren dem Geheimdienst der Türkei bekannt werden.

Wir sind der Überzeugung, daß diese Praktiken auch allgemein die Angst unter Ausländern schüren und damit ihr verständliches Mißtrauen gegen die Bundesrepublik verstärken.

F. R.

Es wäre makaber... *gestern 1983*

In einem offenen Brief an den gegenwärtig in der Türkei weilenden Regierenden Bürgermeister von Berlin, Richard von Weizsäcker, hat der SPD-Bundestagsabgeordnete Klaus Immer Weizsäcker aufgefordert, gegen Menschenrechtsverletzungen der türkischen Regierung, insbesondere bei Kindern, zu protestieren:

Sehr geehrter Herr von Weizsäcker,
es ist sicherlich auch aus der Sicht der Stadt Berlin wichtig, daß der Regierende Bürgermeister die Probleme der türkischen Minderheit in unserem Lande mit den Regierungsstellen in der Türkei erörtert.

Leider ist aus der Fernsehsendung nicht bekannt geworden, ob und in-

wieweit Sie auch auf die Ihnen sicherlich bekannten Menschenrechtsverletzungen der Militärgouvernierung hingewiesen haben. Es wäre makaber, wenn Ihrerseits nicht klar Protest erhoben worden wäre, insbesondere gegen die einen Tag vorher dokumentierten Folterungen an elf- bis 16jährigen Kindern, im deutschen

Fernsehen dargestellt. Sollten Sie aus Unwissenheit die Gelegenheit ver säumt haben, in aller Form im Namen aller Deutschen gegen diese brutalen Menschenrechtsverletzungen Stellung genommen zu haben, so bitte ich Sie herzlich und dringend, auch insbesondere als einer, der mit Ihnen zusammen in der Synode der Evangelischen Kirche Deutschlands ethisch Verantwortung trägt, dieses nachzuholen.

Mit der Bitte um Verständnis und freundlichen Grüßen verbleibe ich
Klaus Immer (Altenkirchen) MdB

44 Todesurteile in der Türkei

Associated Press

Ankara — In der Türkei sind am Dienstag und gestern wieder 44 Menschen wegen politischer Straftaten zum Tode verurteilt worden. Nachdem ein Kriegsgericht in der südosttürkischen Stadt Diyarbakir bereits am Dienstag abend in einem der größten Massenprozesse seit Verhängung des Kriegsrechts 35 Todesurteile gegen Mitglieder der linksgerichteten Kurdischen Arbeiterpartei verhängt hatte, folgten gestern neun weitere durch ein Militärgericht in Istanbul gegen Angehörige der linksextreten Türkischen Volksbefreiungspartei. Die halbamtliche türkische Nachrichtenagentur Anatolia meldete aus Diyarbakir, neben den 35 zum Tode Verurteilten seien 28 kurdische Angeklagte zum Abschluß des zweijährigen Prozesses zu lebenslangen Haftstrafen verurteilt worden. 331 Beschuldigte hätten Haftstrafen zwischen drei und 36 Jahren erhalten, und 178 Angeklagte seien freigesprochen worden. Alle Angeklagten hatten der Kurdischen Arbeiterpartei angehört, die für die Errichtung eines unabhängigen, sozialistischen Staats eintritt. Ihnen legten die Militärbehörden politische Morde, Mordversuche, Entführungen, Schießereien mit Angehörigen der Sicherheitskräfte, Überfälle auf Dörfer, Bombenanschläge und bewaffnete Raubüberfälle zur Last. *26. Mai 83 R.P.*

Q Abt Ref 5 + 6 F
30.5.83 FR

NACHRI

Kommission: Systematische Folter in der Türkei

„Schlimme Erwartungen noch übertroffen“ / Proteste aus Bonn

Von unserem Korrespondenten Karsten Plog

HAMBURG, 29. Mai. Systematische Folter an politischen Gefangenen hat eine von der Hamburger Bürgerschaft unterstützte unabhängige Kommission bei einem Besuch in der Türkei festgestellt. Die Kommission, der der Schriftsteller und Anwalt Peter Chotjewitz, der Anwalt Jürgen Schneider und der Hamburger Bürgerschaftsabgeordnete und Rechtswissenschaftler Wulf Damkowski angehörten, hat darüber hinaus bei der Beobachtung von Mammutprozessen festgestellt, daß selbst minimale Anforderungen eines Rechtsstaates bei diesen Prozessen nicht erfüllt seien. Das gelte sowohl für die Unabhängigkeit der Gerichte als auch für die Rechte der Verteidigung und der Angeklagten. Die schlimmen Erwartungen, die man schon vor der Reise gehabt habe, seien durch die Wirklichkeit in der Türkei in schrecklicher Weise noch übertroffen worden, erklärte die Kommission.

*
BONN (AP). Die 35 neuen Todesurteile gegen Kurden in der Türkei haben in Bonn zu Protestaktionen geführt. Der FDP-Bundestagsabgeordnete Wolfgang Rumpf appellierte in einem in Bonn veröffentlichten Schreiben an die

Regierung in Ankara, die wegen „politischer Vergehen“ verhängten Urteile nicht zu vollstrecken. Die türkische Regierung müsse alles tun, um die traditionelle deutsch-türkische Freundschaft nicht weiter zu belasten. Für Bundestagsabgeordnete werde es immer schwieriger, „Entscheidungen mitzutragen, die die demokratische Einbindung der türkischen Republik in die Europäische Gemeinschaft und in das Atlantische Bündnis betreffen, wenn auf der anderen Seite die Menschenrechte nicht beachtet werden.“

Der SPD-Außenpolitiker Karsten Voigt erinnerte daran, daß schon 1981 alle im Bundestag vertretenen Parteien unmissverständlich zum Ausdruck gebracht hätten, daß die Türkei im Rahmen des Bündnisses und des Europarates den Grundsätzen der Demokratie, der Herrschaft des Rechts, der Freiheit der Person und den Menschenrechten verpflichtet sei. Es sei an der Zeit, daß diese Verpflichtung ernst genommen werde, damit solche Massenhinrichtungen unterblieben, sagte Voigt. Die Respektierung solcher Verpflichtungen sei unverzichtbarer Bestandteil des westlichen Bündnisses.

Kurden – ein seit Jahrhunderten verfolgtes Volk

Deutsche Presse-Agentur

Hamburg — Die Kurden, die offenbar derzeit wieder unter verschärften Druck der Regierungen in Ankara und Bagdad geraten sind, gelten seit Jahrhunderten als unterdrückt. Mit Genehmigung der irakischen Regierung verfolgten türkische Eliteeinheiten in der vergangenen Woche Kurden auf irakischem Gebiet. Kurden — sicher eines der ältesten Kulturvölker — leben im Irak, in der Türkei und Syrien sowie Iran. Ihre Zahl wird auf sechs Millionen geschätzt. In allen Ländern fordern sie Autonomie, was die Regierungen seit Jahren kategorisch ablehnen.

Allgemein werden die Kurden als „tapfer, verwegen und stolz“ bezeichnet. Dabei wird ihnen nachgesagt, daß sie sich todesmutig im Kampf „um ihre Freiheit“ aufopfern. Als Stammland der Kurden gilt Kurdistan, was nach der Zerschlagung des Osmanischen Reiches im Zuge des Ersten Weltkrieges im Jahre 1923 unter den vier Ländern aufgeteilt wurde. Initiatoren und Vollzieher dieser zweiten Teilung von Kurdistan — die erste fand bereits im Jahre 1639 statt — waren Großbritannien und Frankreich.

1927 begann unter der Führung der kurdischen Unabhängigkeitsbewegung ein Aufstand in den Ararat-Bergen. Damals bewiesen die Kurden ihre Entschlossenheit. Zwei Jahre brauchten die viel besser ausgerüsteten türkischen Truppen, um der Lage Herr zu werden.

Eine der schwersten Verfolgungen erlebten die Kurden in der jüngsten Zeit nach der Machtübernahme von Ajatollah Khomeini in Iran. Vorher hatte er noch von „kurdischen Brüdern“ gesprochen und ihnen Autonomierechte zugesichert. Als er an der Macht war, rief er zur Generalmobilmachung gegen Kurdistan auf. Die Folge: Zerstörung vieler Dörfer durch Napalm. Etwa 200 000 Kurden mußten aus Städten und Dörfern in die Berge fliehen. In zwei Jahren sollen etwa 10 000 Kurden im iranischen Teil Kurdistans umgebracht worden sein.

31.5.83 **Türken in Irak** RP

2000 Kurden festgenommen?

Von unseren Nachrichtendiensten

Ankara — Die türkische Militäraktion gegen separatistische Kurden im Grenzgebiet zu Irak hat nach Angaben von Dorfbewohnern aus dieser Gegend bereits vor zwei Wochen begonnen und dauert offenbar noch an. Wie Einwohner der Ortschaft Sırnak, rund 45 Kilometer nördlich der irakischen Grenze, gestern berichteten, haben sie vor 14 Tagen in der Nacht einen aus 100 Bussen und Lastwagen bestehenden Armeekonvoi in Richtung Irak fahren sehen. Von einer Rückkehr der Fahrzeuge hätten sie dagegen bis jetzt noch nichts bemerkt. Das türkische Militär hatte am Wochenende erklärt, die Operation sei inzwischen abgeschlossen worden. Bei dem türkischen Vorstoß sollen 1500 bis 2000 Menschen auf irakischem Gebiet festgenommen worden sein. Die erste türkische Militäroperation außerhalb des Landes seit 1974 — damals landeten türkische Soldaten auf Zypern — wird von diplomatischen Beobachtern als Zeichen dafür gewertet, daß die „Kurdenfrage“ geklärt werden solle. (LEITARTIKEL/POLITISCHE UMSCHAU)

Bagdad und Ankara gemeinsam gegen Kurden

ANKARA (dpa/UPI/AFP). Türkische Elite-Verbände haben mit Erlaubnis der Regierung in Bagdad kurdische Aufständische auf irakisches Gebiet verfolgt. Das irakische Außenministerium gab am Wochenende bekannt, daß den Türken die Operation gestattet worden sei. Zuvor hatte das Außenministerium in Ankara bestätigt, daß eine „begrenzte Militäroperation“ ausgeführt worden sei, um „Banditen“ zu ergreifen, die die Sicherheit der gemeinsamen Grenze verletzt und die Grenzbevölkerung „belästigt“ hätten.

Nach Angaben US-amerikanischer Quellen haben Irak und die Türkei einen „Koordinationsplan für die Kontrolle der kurdischen Minderheiten an der Grenze der beiden Länder“ aufgestellt. Dieser Plan erkläre die türkischen Militäroperationen gegen „Kriminelle und Schmuggler“ an der Grenze, bei der die türkischen Truppen teilweise weit nach Irak eindrangen.

Der ehemalige türkische Stabschef und jetzige Staatspräsident General Kenan Evren und der irakische Staatspräsident Saddam Hussein hatten bereits vor vier Jahren eine Zusammenarbeit bei der Verfolgung der für einen eigenen Staat kämpfenden Kurden vereinbart. 35 000 kurdische Kämpfer sollen nach US-Angaben nahe daran sein,

einen autonomen Kurden-Staat auszurufen.

Die irakischen Truppen sind offensichtlich nicht in der Lage, die Sicherheit in der Region zu gewährleisten. Die Lage hat sich noch verschlechtert, nach-

dem ein irakisches Armeekorps aus der Grenzregion abgezogen und an die Front zu Iran geschickt worden ist. Die Grenzregion ist sowohl für Irak als auch die Türkei sehr wichtig, da durch sie die Ölipeline von Irak nach Europa führt.

YALDIZLI YAZIYLA YAZILMASI GEREKEN İNCİLER!!!

Kürdistanlı Parti Ve Organizasyonlarının Liderlerinin Kulaklarına Küpe!.....

"Iran tarafından hiçbir sorunumuz yok. Ayrıca Beyrut ve Şam'a yapmış olduğum son gezilerde gerek Lübnan, gerekse Suriyeli yetkililerle sınır güvenliğinin sağlanması için mutabakata varmış bulunuyoruz." Türkmen, T.C.Dışişleri Bakanı

"Türkiye ile Irak, dost ve kardeş iki ülkedir. Ortak bir kültür ve tarih mirasına sahibiz, iki ülke arasındaki i-

lişkiler her geçen gün daha da güçlenmektedir... Son olarak, 10 Mayıs tarihinde üç Türk askerinin sınırda şehit edilmesinden sonra, iki ülke arasında sağlanan anlaşma ile böyle bir harekata girişilmesi kararlaştırıldı."

Tercüman, 4.6.1983

El-Kaysi, Irak büyük elçisi

Yukardaki beyanatlar okununca insanın neredeyse faşist ve ırkçı albayın "titre de kendine gel" deyimini bizim ultra devrimci ve ilericilerimize kullanması geliyor içinden... Baylarımız hala "dörtparçacı"lıktan ve de "Özerklik"ten dem vurmaktadırlar.... Bunlara karşılık olarak da sömürgeci baylarımız onların gözlerinin içine içine bakarak, Kürdistanın göbeğinden geçirdikleri işgalci ve sömürgeci hatları sınırlarımız diyebiliyorlar! Yıllardır aralarında vardıkları anlaşmaları bugünkü gibi göstermemeyi de ustalık sanmaktadır. Sadabat, Bagdad ve Cento anlaşmalarını unutturacak yeni ilişkilerle Kürdistan'a karşı yeni yeni ittifaklar kurmaktadır. Lübnan'da nereden çıktı demeyin, Kaddumi bile Lübnan faciasından sonra Türkiye'de arzı-endam ederek Türk generallerinin başbakanını öperek bağlılık yemini ni yapmadı mı?..... Emperyalist Amerikanın "çevik kuvvetleri" Kürdistan'a yerleştirilmiyor mu ? Faşist ve çete ve de "Konrigerilla" şefi Evren Bulgaristan ve benzeri sosyalist devletlerde "heyecanla" karşılanmadı mı?.. Haydi liderler! Şam başınıza yıkılmadan bir araya gelmişken, bu fırsatlarından istifadeyle Ortak müstereklerde samimi

olarak,bütün Kürdistana şamil olmak üzere,Ulusal bir Cephe kurunuz! Sömürgeci ordularının Kürdistanı 1000 Km katederek,Kürdistanın göbeğine saldırımıları halen gözlerimizi açmayacak mı? Eğer bir birlik olsaydı,bunu yapabilecek cesarete sahip olabilirlermiydi? Veya oralara kadar kavuşabilirlermiydi? Direnmekten,savaştan dem vuran "yeni ağalarımız",bunu nerede gerçeklestirmek istiyorlar? 1980 lerden önce biribirinizi yediğiniz yetmiyormuş gibi,allak bulak ettiğiniz Kuzey Kürdistanı bırakıp,Güney Kürdistana belanızı sürenizdeki hikmeti açıklayabilirmisiniz? Buna,şuna caka yapmak,şunu bunu "ajanlık","burjuvalık" veya "ağalıkla" suçlamak yerine,biraz da olsa oturup yaptıklarınızla böyle adlandırdığınız organizasyon veya şahısların yaptıklarını karşılaştırıp kendinize daha da ballandırılmış "rütbeleri"bulunuz!... Örümcek kafalarınızda yarı Yamalak belirlenen felsefeleri de berbat ederek Kürdistan'da henüz yerine oturmamış sınıfları evrimini tamamlamış gibi göstererek halkımızı parçalamanızın kimlere hizmet ettiğini bilmiyorsunuz? Hala aşiret,mezheb ve devrebetiliğin izlerinin kabulmediği ve yurtseverliğin yeni yeni filizlendiği Kürdistan'da vatansı sever duygularla, halkımız¹⁵değer yargılarıyla oynamaya kimden hak alındınız ve hangi dürtü ve içgüdü'lere kurban olarak inkarcılığı devrimcilikle bir tutuyor ve de karıştırıyorsunuz??.... "ÇO ÇO VEDİGERİNE"ev pirsa bavûkalan e ku iro bûye hîmê "aşitiyê" di navbera NATO-VARŞOVA de!

Hemreş R.